

Position Paper

Aan: Tweede Kamercommissie Financiën

Van: Federatie Particuliere Monumenteneigenaren (FPMe)

Datum: 1 mei 2023

Betreft: Fiscale positie particulieren met rijksmonumenten

Inleiding

Rijksmonumenten en natuurwaarden zijn waardevolle onderdelen van het Nederlandse Cultuurlandschap en dienend voor het maatschappelijke en cultureel ensemble. De wettelijke plicht voor instandhouding van monumenten en natuur zorgt ervoor dat ook volgende generaties hiervan kunnen blijven genieten.

Echter, de toenemende belastingdruk in box 3 voor particuliere beheerders van NSW gerangschikte landgoederen en Buitenplaatsen, leidt ertoe dat de ingezette stimuleringsmiddelen voor de instandhouding te niet worden gedaan.

Wij vragen daarom de staatssecretaris om te onderzoeken op welke wijze de fiscale regels, rondom NSW-landgoederen en Buitenplaatsen met rijksmonumenten, zodanig te wijzigen zodat er een gelijk speelveld ontstaat voor zowel publieke als private eigenaren door de laatste fiscaal gelijk te behandelen als publieke eigenaren.

Beheerdersongelijkheid

De huidige wet- en regelgeving behandelt een publieke eigenaar anders dan een particulier. Er is op dit moment sprake van een 'beheerdersongelijkheid' en geen gelijk speelveld om de wettelijke taak van instandhouding te voldoen.

Publieke eigenaren worden fiscaal en vermogensrechtelijk veel gunstiger behandeld dan particuliere eigenaren, terwijl particuliere eigenaren:

- *dezelfde* wettelijke verplichtingen hebben,
- *hetzelfde* maatschappelijke belang dienen,
- met *dezelfde* rangschikking als NSW-landgoed of Buitenplaats,
- en opstellen met *eenzelfde* monumentenstatus
-

Oplossingsrichting

Voor de belasting in box 3 vragen we bij NSW-landgoederen en Buitenplaatsen een gelijke vrijstelling van alle monumenten en overige opstellen, om het maatschappelijk ensemble te kunnen blijven waarborgen en de lasten van de instandhouding op te kunnen blijven brengen.

Op deze manier ontstaat fiscale gelijke berechtiging voor gelijke gevallen, en ontstaat er een evenredige belastingdruk en een rechtvaardige belastingheffing op basis van werkelijk rendement van een NSW-landgoed of Buitenplaats.

Fiscaliteit

Voor particulieren geldt dat de onbebouwde grond van een NSW-landgoed is vrijgesteld voor box 3 van de inkomstenbelasting, maar de gebouwen op het landgoed *niet*. Publieke eigenaren zoals ANBI-stichtingen en/of de Landschappen of Natuurmonumenten zijn wél vrijgesteld.

Vanuit het oogpunt van rechtsgelijkheid is dit een onaanvaardbare kwestie, terwijl alle partijen wel gelijke maatschappelijke functies en plichten en uitdagingen hebben om monumenten, natuur en erfgoed in Nederland te behouden en te beschermen. De gebouwen zijn een onlosmakelijk onderdeel van het ensemble en alle eventuele opbrengsten of kostenreducties zijn nodig om het NSW-landgoed in stand te houden voor de volgende generaties.

Instandhoudingsplicht

De combinatie van subsidies, opbrengend vermogen en de fiscale regelingen die recht doen aan de instandhoudingsverplichting, zijn essentieel om de wettelijke plicht van instandhouding financieel te kunnen dragen. Indien dit niet haalbaar is, zal veel cultureel erfgoed uiteindelijk verloren gaan.

In Nederland vinden we het belangrijk dat rijksmonumenten en natuurwaarden beschermd en in stand gehouden worden. Dan is het vanzelfsprekend dat daar een gelijk speelveld voor bestaat in de (fiscale) wet- en regelgeving.

Over de FPMe

Sinds enkele jaren werken de [Federatie Particulier Grondbezit](#) (FPG), de [vereniging Bewoond Bewaard](#) en de [Vereniging Particuliere Historische Buitenplaatsen](#) (VPHB) intensief op dit dossier onder de naam van de Federatie Particuliere Monumenteneigenaren (FPMe). Deze samenwerking komt op voor de belangen van bijna 2.500 leden en hebben invloed op de 40.000 particuliere monumenten, 500 Buitenplaatsen en 3.000 NSW-landgoederen. Deze gebouwen en de bijbehorende tuinen, bossen, natuur en landerijen zijn van groot cultureel en maatschappelijk belang voor Nederland.

Deze FPMe-partijen zijn sterk betrokken geweest bij de totstandkoming van de woonhuissubsidie-regeling, die sinds 1 januari 2019 in de plaats is gekomen van de fiscale aftrek van onderhouds- en instandhoudingskosten.